

Dluwang, van bast tot boek

Tentoonstelling Koninklijke Bibliotheek, geopend van 27 oktober 1995 tot en met 4 januari 1996. Organized by Rene Teijgeler.

Published at KB website (<http://www.kb.nl/pr/expo/9502/dluwang.html>), accessed 6 June 2009

Deze bescheiden expositie was ingericht naar aanleiding van de afronding van een onderzoek van René Teygeler voor de Rijksuniversiteit Leiden in samenwerking met de KB.

Dluwang is het Javaanse woord voor geklopte boombast (tapa) van de papiermoerbeiboom (*Broussonetia papyrifera* Vent.). In eerste instantie heeft deze tapa van Java al voor de christelijke jaartelling als kledingstof gediend. In de Javaanse literatuur wordt vanaf de 9de eeuw naar dit materiaal verwezen. Als schrijfdrukker is dluwang het meest vermaard. In de 17de eeuw wordt overal dluwang gebruikt voor de Javaans-islamitische manuscripten. Later wordt het steeds meer vervangen door duur geïmporteerd papier. Bij het uitbreken van WO II is het kloppen van dluwang verdwenen. In de Nederlandse collecties bevinden zich verschillende Javaanse handschriften op dluwang, waarvan de Universiteitsbibliotheek van Leiden het grootste aantal bezit.

Op basis van een gezamenlijke onderzoeksaanvraag van de KB en de Rijksuniversiteit Leiden, gaf het toenmalige Ministerie van O & W een éénjarige subsidie voor het project 'Dluwang'. Het project is juli 1995 afgerond. Het onderzoek richtte zich op het ontwikkelen van een materiaalkundige karakterisering en het beschrijven van cultuurhistorische aspecten van de vervaardiging en het gebruik. Op het Leidse Rijksherbarium kon de voor dluwang gebruikte boomsoort vastgesteld worden. Nadere chemische karakterisering vond plaats op het laboratorium van de KB en op het Centraal Laboratorium voor Onderzoek van Voorwerpen van Kunst en Wetenschap in Amsterdam. Voorts is twee maanden veldwerk verricht in Indonesië.

Op 9 november 1996 gaf René Teygeler een lunchpauze-lezing over de resultaten van zijn onderzoek aan dit boeiende materiaal in de aula van de KB.